

(37)

Exemplu' hary C. M. ad Ser. mo Regem Catholicu' in neg. Conc. 10
latas 25 January 1565

Ferdinandus divina fauente gratia clementia Celsus Rom. Imperator
semper Augustus, ac Germania, Hungaria, Bohemia Dalmatia, Croatia Sclauo
nia & Rex. Infans Hispaniar, Arxidux Austria, Dux Burgundia & Marcedo
Morauia & Comes Tirolis & Ser. mo Princeps, Dno Philippo Regi Hispaniar,
utriusq; Sicilia, Hierusalem & Regi Catholico & Arxiduci Austria, Duci
Burgundia & nepoti et fr'i nro charis. salutem ac beneuolentia, omnisq; fe
licitatis continuu ac perpetuum incrementum. Ser. me Princeps nepos ac
frater caris. Accepimus Ser. tua has die XX mensis superioris octobris
latas, quas et Ser. tua designatus ad Conc. Orator Jhu. Comes de Luna suis
lris prosequutus est, transmissa ad nos summario instructionis quam Ser. tua V.
illi prescripsit, et inde facie cognouimus quam atq; Catholicum Ser. tua V. animu
ac preclarum studium uiuandi et erigendi Sapsum Eccl. Cath. statum, necnon
singularem prudentiam qua hoc neg. tractandum suscepit quam quia plu
rimi equidem facimus pro magnitudine rei pretermittere nolimus, quin
Ser. tua V. quid nos de quolibet arto sentimus amanter patefaceremus

Quod igitur Ser. tua V. in primo Conc. Decreto difficultas occurrit in uerbis illis
Proponentibus Legatus & quibus uerendum putat Ser. tua V. ne Rom. Legati
id agere uoluerint ut hoc artificio Patribus nouo exemplo adimerent fauul
tatem proponendi ea que Des. Sr. necessitas postularet, si Legatus ipse dis
plicuisset & animaduertimus Ser. tua V. idem nobiscum sentire, quia nos
semper fuimus in ea sentia quod non solum Legatus Concilij sed Patribus
quoq; immo etiam nobis et alijs Sr. orbis regibus Principibus, Potentatibus
et Dnys liber, esse deberet in Conc. proponere qua uel publica Christianitatis
utilitas suaderet, uel cuiusq; Regni et prouincia priuata necessitas postu
laret. Hinc factum est cum paulo post initium huius Conc. misissemus Ora
toribus nris scriptum quoddam de liberatoriu de arto nonnullis tum
reformationem, tum usum calicis et alia concernentibus, et ipsi Oratores nri

162
ed Legatis et Patribus iuxta mandata a nobis accepta proponere uoluerunt
Legati uero id nullo modo concedendum duxerunt, quod nos nequaquam id
dissimulauerimus, quemadmodum Ser.^{tas} V. ex adiunctis extractibus per, quos
ultra citroque scripta fuerunt manifesti perspicuet siquidem ad libertatem
Conc. pertinere uisum non est cum Patres, tum etiam Christiana Reip. poten-
tatis, Reges, Principes et Dominaciones ab omni prorsus facultate proponendi
in Conc. excludi. Quamobrem eo facilius etiamnum snie et proposito
Ser.^{tas} V. adstruamur, quod scilicet debita cum modestia a Regibus Legatis pe-
tenda sit expressa uerborum illor, declaratio non dubitantes Ser.^{tas} V. ac
Chr.^m Francia et Portugallia Reges Ser.^{tas} V. utidem non defuturos esse
quor, deliberationem expectabimus mandata quoque iam statim daturi
ad Oratores nros ut sese in petenda huiusmodi declaratione, ac promo-
uendis us que ad libertatem Conc. et publicam ueritatem spectant cum
Ser.^{tas} V. aliorumque Regum et Principum Oratoribus conuergant

Ad hoc monebimus eosdem nros Oratores ut interea sicuti Ser.^{tas} V. optat rem-
dissimulent, et secretam teneant donec eorum inter omnes Consilijs una,
nisi consensu atque conatu res suscipi queat

Et quia Ser.^{tas} V. censeat non nimis acriter urgendum esse neq.^m reformationis
propterea quod uendicantibus Legatis sibi ipis omnem proponendi facultatem
exiguus inde expectandus sit fructus non abree fore putamus quod Ser.^{tas} V.
animi nri ingenue aperiamus, quod res eius promouenda huiusque fuerunt
studiosissimi. quam certe eo conatu urgendam et promouendam suscepimus
ut quo ad eius unquam fieri posset omnibus tractatibus anteponeretur, missa ut
supradictum est ad Oratores nros scripto in quo plura reformationis capita
comprehensa erant Quod neq.^m Ser.^{tas} V. nec quisque alius nobis uitro uerter
si euidenter eius in s. Imp.^o ac Regnis et dnois nris hereditariis necessitate
considerauerit, que tanta, et tam manifesta est, quod reformatione post-
posita frustra uideatur ulla unquam expectari in religione unitas et concor-
dia

dia, ubi tamen debitam semper adhiberi uolumus moderationem, ne quis
 arguere posset nos modesta fines excessisse, et intempertius uel impoz-
 tumus agendo progressum Concl. impedimus. Ver, tñ oratus effectus hucusq;
 pps uotis nris non ex omni parte respondet, quia aliud obtinere non potuimus
 quod Rmi Card. Legati potuerunt. Ita e predicto scripto nro extracturos
 particulatim qua ibi congesta sint reformationis capita, et ea comodo quoq;
 tempore Patribus proposituros. Quod ne postponatur ad precauendam
 maiorem ab ecc. deflectionem et extremum religionis Catholice in Sise Im-
 perij ac Regnor et Dnior nror, prouincijs interitum officij nri Cas. esse
 arbitramur, p^{ri}mos Card. interdum comonefacere, sed id egimus hucusq;
 et acturi sumus postea ita placide quod huiuscemodi frequentioribus
 monitis et interpellationibus nris Conclij progressum minime impeditum
 in confidamus.

Neq; uero miramur quod Ser. tas. v. non eo quo nos animi feruore neq. re-
 formationis hactenus uigere uoluerit, quia non ignoramus Regnor, Ser. tas.
 v. ac Imperij et nror, regnor, et dnior, longe dispariem esse rationem
 Nam Ser. tas. v. regna et dnia uenti persistunt ad eam in Cath. religione, ita
 diuina benignitate reformatione et emendatione in clero tantopere non
 egent quo quidem noie Ser. tas. v. beneuole congratulamur, eiq; hanc fe-
 licitatem perpetuam esse desideramus.

Quod attinet ad instructionem Ser. tas. v. oratori prescriptam cuius Sumariu
 nobiscum etiam Ser. tas. v. beneuole coisace uoluit nos pro mutua nra archie-
 p^{is} coisultione de ea quoq; Ser. tas. v. patrum nror iudicium significare non du-
 bitamus.

Et imprimis ut uniuersaliter de ipsa instructione animi nri sensu exprimamus
 nobis nihil occurrit quod mutatum uel emendatu in ea uelimus quia satis
 nobis cognita et spectata est Ser. tas. v. pietas et Cath. religionis studium, qua
 ex hac instructione ita apparent, ut eam oia facturam, et Oratori suo in
 poster, quoq; demandaturam sciamus qua ad tuendam et conseruan' libertatis
 Concl. et consequen' optatissimam in religione concordiam et unitatem spectant.

351
Scimus maximam esse dissimilitudinem et diuersitatem inter sacrum Romanum Imperium
et Regna et dñia nra, ac illa regna et dñia quibus Ser.^{tas} V. praesertim non posse
negocia Regnorum et provinciarum, Ser.^{tas} V. eodem semper modo tractari quo tractantur
neg.^a illorum, quandoquidem aliud expedit eis, aliud eis. sed tamen nobis persuasum
est summum Ser.^{tem} V. usque quae nos subinde pro comodo sacri Imperij et Regnorum
eorumq; nrorum in Concilio proposituri sumus nulli impedimenti exhibituram esse
quemadmodum neq; nos Ser.^{tas} V. in illis quae comodo Regnorum suorum concernunt
quicq; negocij uel impedimenti exhibere cogitamus

Porro cum facile sit coniectura assequi quantum momenti allaturum sit ad rem in
Concilio prospere gerendam si qua ratio inueniri posset componenda controuersiae quae
Ser.^{tas} V. cum rege Brit.^{aniae} de praecedentia intercedit nobis profecto ualde grata ac
de Ser.^{tas} V. pie et equanimitas, quam contestatur in eo quod nolit ex sua parte
quicq; fieri sine prioris, et dignioris loci obtinendi gratia, sine alterius cuiuscuq;
humanae gloriae causa progressum Concilij turbari seu impediri, et quod ab honoris
suis, et aequis rationibus ac medijs sopienda in praesens illius controuersiae se non
abhorreret ostendat. Et haec quidem uia ac ratio uidetur esse plane aequa et comoda
qua modo in medium adducta et proposita est opera sine. N. nimirum quod
Oratoribus regis Brit.^{aniae} permittatur electio loci sine eius qui est ad latus Oratorum
nrorum immediatus sed post ipsos, uel alterius scilicet qui est ex opposito, et e conspectu
ipsorum Oratorum nrorum primus. Attamen arbitramur cum duntaxat comodam et
ratione fore in publicis congregationibus et sessionibus, sed quando uentum
fuerit ad processiones aut alios similes actus uelementer dubitamus
ne parum talis ratio expediat, ita ut magnopere cupimus hanc quoq; in parte
modum aliquem inueniri qui Ser.^{tas} V. dignitati et existimationi satisfaciat,
ut ois ma contentio in presenti Concilio praecedatur ne propter istiusmodi
controuersiam salus publica uniuersae Christianitatis diutius impediatur
Illud praeterea nobis beneuole probatur quod Ser.^{tas} V. Oratori suo inuocauerit
ut cum nris Oratoribus et hominibus mutua intelligentiam habeant, neq; uera
nos hucusq; praetermissimus edipsu nris Oratoribus frequentius inculcare
seuientes id ad libertatem Concilij et res in Christianitate bene gerendas max.^o usus esse

In neg.^o continuationis huius Conci: nos uelementer cupimus eam questionem iam tandem
esse sepultam nec amplius in disputationem uocari. Itaq; nobis ualde placet quod
Sextus V. Oratori suo inuixerit ut saltem ad finem usq; Conciij mentionem con-
tinuationis supprimat, et silentio pratereat.

De Indice uice Catalogo gnali Libror, prohibitor, et non approbator, sumus et
in eadem cum Sexto V. sententia quod hoc tempore ab huiusemodi discussione
libror, et operum facile supersederi queat

De saluo conductu gnali qui in Conci.^o pro securitate illor, qui Catholicam religionem
non sequuntur concessus fuit, quem Sextus V. nimis late patere arbitratur nos sane
diffiteri non possumus quin ipsomet summo studio procurauerimus ut saluus
conductus ille in amplissima forma expediretur

Verum id non eo cons.^o a nobis factum est, ut pluribus Saceribus fenestram aperiremus
aut officio Inquisitionis quod est in Hispanijs uel alys cuiuscuiq; Regni constituto
ribus preiudicium afferremus sed ut tanto facilius inducerentur Augustana
confessionis Ordines et sectatores quo et ipsi in Conci.^o comparerent. Id quod ad
consequen' felicem Conci.^o exitum magnopere profecturam semper iudicauimus
ex quo tanta contentione preteritis annis conquesti sunt sibi de fide publica
in proximè habitis concilijs non satis causam fuisse. Posteaq; uero iam satis
constat illos in presenti Conci.^o non comparituros, non opus et uidetur, quod
de formula salui conductus usq; adeo sumus amplius solliciti, aut nos Sextus V.
in hoc arto opponamus

Porro articulum de residentia Ep^or, utrum ea sit de iure diuino, uel Humano
qui a certo tempore a Patribus in dubium et controuersiam uocatus ac summa
contentione in alterutram partem disputatus est, etsi nos quoq; minus necessariu
hoc rerum et tempor, statu existimamus tamen nolimus huiusemodi contro-
uersia et disputationi nos immiscere, aut eam uel promouere, uel impedire
sed nobis expectandu' duximus quid Patres inter se deliberaturi et
decreturi essent cui nra sententia etiamnum inuicemus

Ceter, quod Sextus V. dicto suo Oratori ultimus inuixit ut seculo obset et pro

videat ne Cone^m uel prorsus abrumpat? uel precipitetur propter rationes
in Ser^{is} V. instructione allegatas nos optime factum censemus, et ora
toribus nr^{is} idem Sueusq^{ue} inuinximus

Atque Ecce quidem sunt qua in Eoc publico neg^o candidè et amanter cum
Ser^{is} V. coicere uolumus. Ser^{is} V. quod reliquum est rectissime ualen
optant^{is} Dat